

A TURISZTIKAI KONJUNKTÚRA ALAKULÁSA

TURIZMUS KONJUNKTÚRA INDEX

2023. június

Budapest, 2023. július

Készítette a GKI Gazdaságkutató Zrt.

E-mail: gki@gki.hu

Honlap: www.gki.hu

Postacím: 1461, Budapest, Pf. 232.

Készítették:

Dr. Molnár László

Udvardi Attila

Szerkesztette:

Udvardi Attila

A tanulmány a Magyar Turisztikai Szövetség és a VIMOSZ megbízására készült.

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK.....	2
VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	3
A VÁLASZADÓK JELLEMZŐI.....	11
TURIZMUS KONJUNKTÚRA INDEX	12
Módszer	12
Az index és összetevőinek alakulása.....	12
A FELMÉRÉS TOVÁBBI EREDMÉNYEI.....	17
Foglalkoztatás.....	17
Üzleti helyzet, teljesítmény.....	18
Árak, költségek.....	20
Eredményesség	26
Fejlesztések	28

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

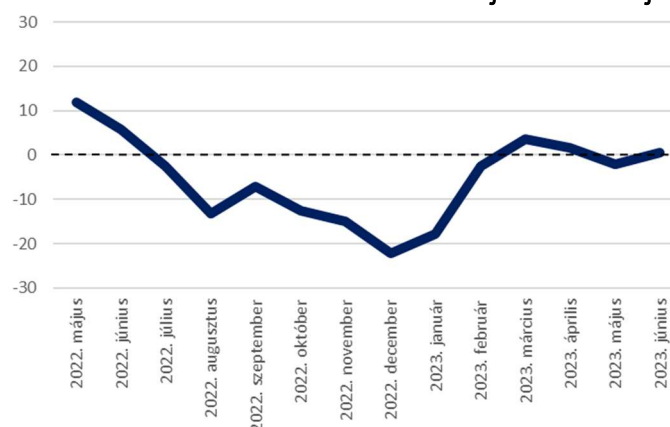
A tágabb értelemben vett turisztikai ágazat (turizmus, vendéglátás, rendezvényszervezés stb. a továbbiakban turizmus) régóta küzd a kevésbé reprezentatív felmérések eredményeiből adódó információhiánnyal. Ezért a Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetsége (VIMOSZ) a Magyar Turisztikai Szövetség Alapítvánnyal és a GKI Gazdaságkutató Zrt.-vel közösen megalkotta a Turizmus Konjunktúra Indexet, mely havi gyakorisággal méri az ágazatban a konjunktúra várható alakulását, a piac és a közvélemény számára ezzel információt biztosítva a közeljövőben várható trendekről.

A felmérés a turizmust, mint szektort tágan értelmezi, az alábbi alágakat vizsgálja:

- szálláshely szolgáltatás (TEAOR 5500)
- vendéglátás (5600)
- utazásközvetítés, utazásszervezés (7910)
- konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése (8230)
- fizikai közérzetet javító szolgáltatás (9604)

Jelen felméréssel együtt már több mint egyéves visszatekintéssel rendelkezünk az index alakulásáról.¹

A TKI index alszektorok szerint - 2022. május - 2023. június (pont)

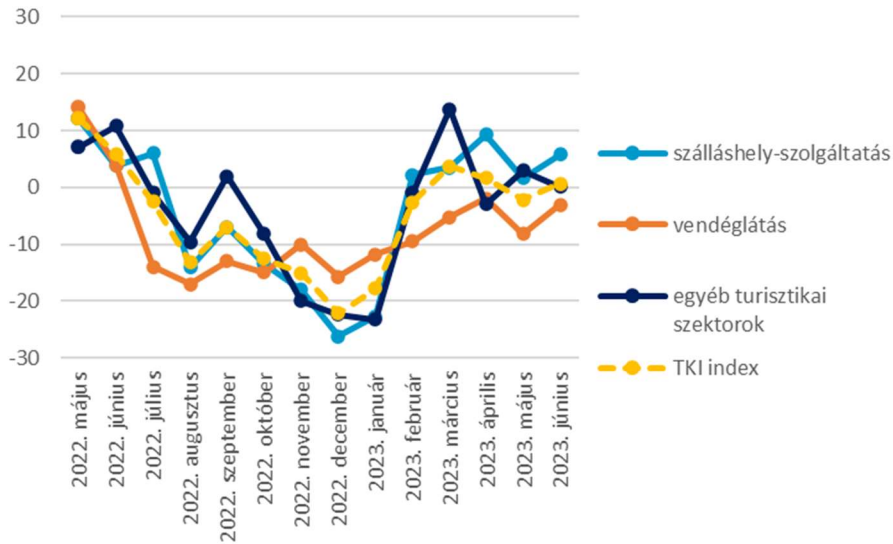
Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A TKI index 2023. júniusban +1 ponton állt (-100 és +100 közötti skálán értelmezve), mely azt jelenti, hogy az ágazat szereplői helyzetüket stagnálás közelinek érzékelik. Kéthavi

¹ A 2022. április hónapban használt online módszertanról a masszív következtetések levonására szükséges válaszmennyiség elérése érdekében 2022. májustól telefonos módszertanra tértünk át.

csökkenés után az index értéke **3 ponttal emelkedett júniusban**, de így is 5 ponttal alatta marad az egy évvel ezelőtti értékének. A szálláshely-szolgáltatásban és a vendéglátásban nőtt az index, míg az egyéb turisztikai szektorban kis mértékben csökkent.

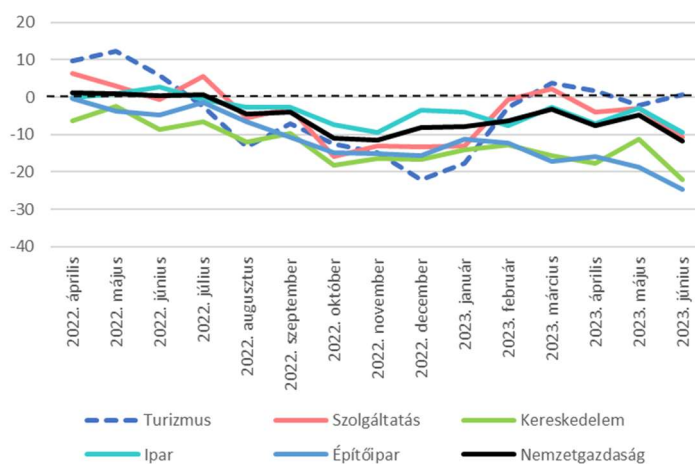
A TKI index alszektorok szerint - 2022. május - 2023. június (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A TKI index júniusban már jóval magasabb volt a GKI EU számára végzett konjunktúra kutatásában mért **szolgáltatási szektor konjunktúraindexénél** (-11 pont), valamint a nemzetgazdasági átlagot képviselő GKI üzleti bizalmi indexnél (-12 pont). Utóbbi két index jelentősen csökkent júniusban.

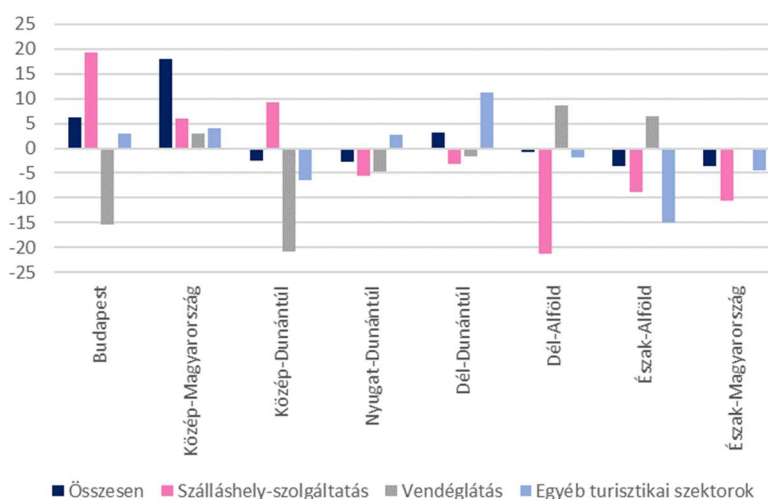
Ágazatok konjunktúraindexé - 2022. április - 2023. június (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

Régiók szerinti bontásban jelentős különbségek mutatkoznak: **Közép-Magyarország vállalkozásai jeleztek pozitív konjunktúrát** (TKI: +18), míg a többi régiót stagnálásközeli vagy romló állapot (-4 és +3 közötti index) jellemzi.

TKI index régiók szerint - 2023. június (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A szálláshely-szolgáltatásban Közép-Magyarország és Közép-Dunántúl emelkedik ki (+6 és +9 pont), míg továbbra is Dél-Alföldön a legrosszabb a helyzet (-21 pont) ezen alszektorban. A vendéglátásban Közép-Dunántúlon a legrosszabb a helyzet (-21 pont), míg az alföldi régiókban a legkedvezőbb (+6 és +9 pont). Az egyéb turisztikai alszektorban Dél-Dunántúl helyzete a legkedvezőbb (+11 pont), míg Észak-Alföldön legrosszabb a helyzet (-15 pont).

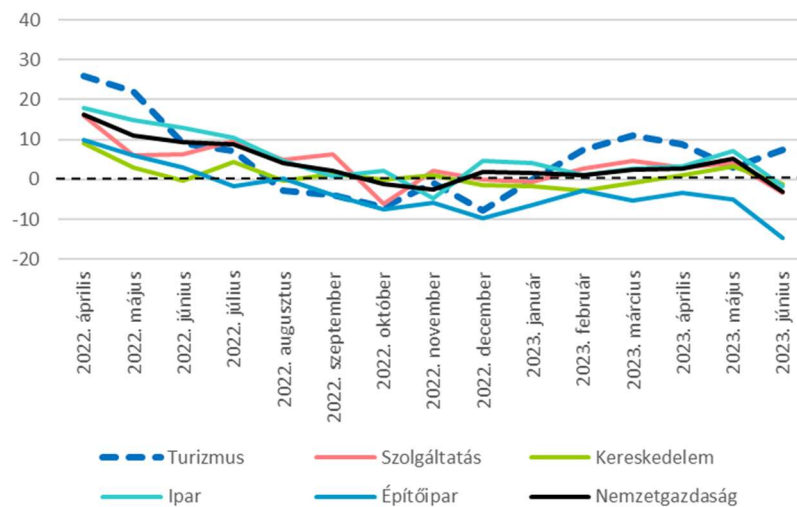
A foglalkoztatott létszám alakulása az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest +2 ponton áll, mely azt mutatja, hogy **alig nőtt a kereslet² a turisztikai ágazatban igényelt munkaerő iránt. Az elmúlt hónaphoz képest nem változott az index értéke.** Az egyes alszektorok azonban vegyes képest mutatnak e tekintetben: a mutató a szálláshely-szolgáltatásban a legalacsonyabb (-1 pont), míg az egyéb turisztikai alszektorban a legmagasabb (+7). **A következő három hónapra vonatkozóan +7 pontot mértünk, mely azt jelenti, hogy a cégek bővíteni fogják a munkaerőállományukat. A júniusi indexérték a szálláshely-szolgáltatásban +18 pont (10 ponttal nőtt májushoz képest), a**

² Itt azért hasonlítunk az előző évhez, mert a szektorban jelentős a szezonális, melyet célszerű kiszűrni.

vendéglátásban +4 pont (4 ponttal nőtt), az egyéb turisztikai alszektorban pedig 3 ponttal -1 pontra csökkent.

A turizmus foglalkoztatási váráhozás indexe (+7 pont) 2023 júniusban jelentősebben meghaladta a GKI EU számára végzett konjunktúrakutatásában mért, a szolgáltatási szektorra számított index értékét (-4 pont), valamint a nemzetgazdasági átlagot (-3 pont).

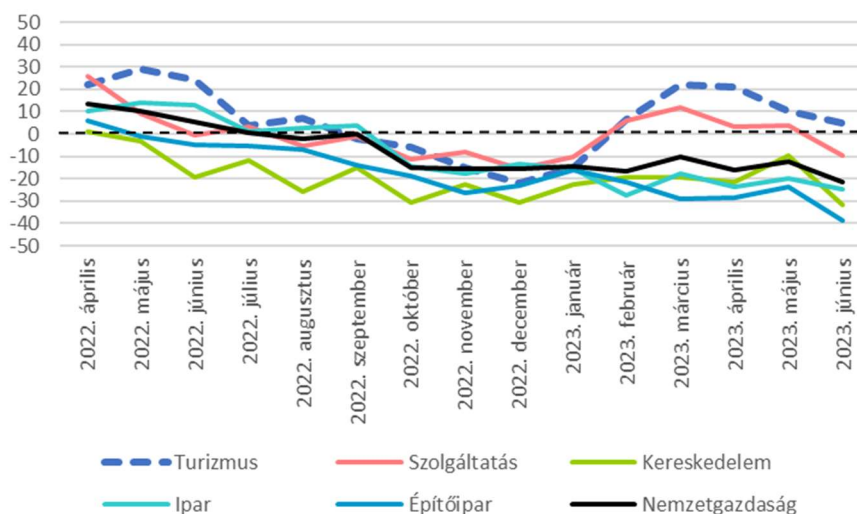
Ágazatok foglalkoztatási váráhozás indexe - 2022. április - 2023. június (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A turizmus teljesítmény váráhozások indexe (a szálláshely-szolgáltatásban vendégéjszakák számát, a vendéglátásban a vendégek számát, az egyéb turisztikai szektorban tevékenységtől függően a vendégek/ügyfelek/foglalások számát méri) 11 pontos csökkenéssel +5 pontra csökkent 2023. júniusban (december óta még így is 27 ponttal javult). Ez magasabb, mint a GKI EU számára készülő konjunktúrakutatásában mért szolgáltatási szektor indexé (-10 pont), illetve jelentősen meghaladja a nemzetgazdasági átlagot (-22 pont). Ennélfogva úgy tűnik, hogy a turisztikai szektor teljesítménye továbbra is enyhén javuló lesz.

Ágazatok teljesítmény várakozás indexe - 2022. április - 2023. június (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

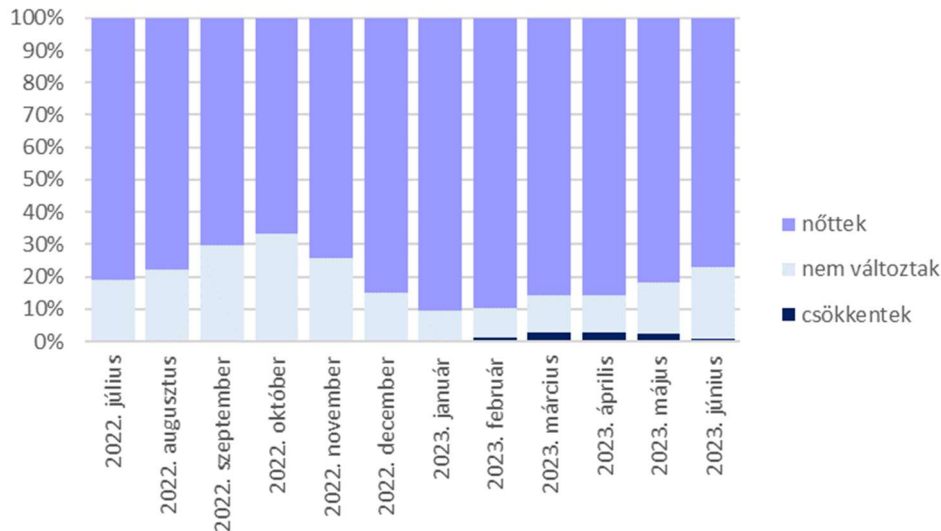
A vállalkozások átlagos üzleti helyzete az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest kissé romló, -7 ponton állt 2023. júniusban. **Kedvező azonban, hogy májushoz képest 7 ponttal nőtt a mutató értéke.** A mutató továbbra is a legalacsonyabb, -24 pont a vendéglátásban, +8 pont a szálláshely szolgáltatásban, míg az egyéb turisztikai szektorban +3 pont. Létszám kategóriák szerint a **cégek üzleti helyzete minden cégcsoportnál javult.**

A turisztikai cégek 64%-a a működési költségek³ növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan, 35% esetében nem változtak e költségek, s 2% jelzett csökkenést. A vendéglátásban működő cégek 85%-a számolt be működési költségeinek növekedéséről, míg az egyéb turisztikai szektorokban működők 57%-a, a szálláshelyszolgáltatásban működőknek pedig a 42%-a. **A működési költségek az elmúlt 3 hónapban átlagosan 22%-kal nőttek a szektorban** (mely jóval alacsonyabb a májusban mért 29%-nál).

A működési költségek elmúlt 3 havi változásának arányai alig változtak az elmúlt négy hónapban. Továbbra is a növekedést jelzők aránya a domináns, ugyanakkor lassan, de emelkedik a stagnálást jelzők aránya.

³ Működési költségek: pl. energiaköltség, bérköltség, anyagköltség, karbantartási költség stb.

A működési költségek elmúlt 3 havi alakulásának mozgóátlaga – 2022. július - 2023. június (megoszlás, %, 3 hónap mozgóátlaga)

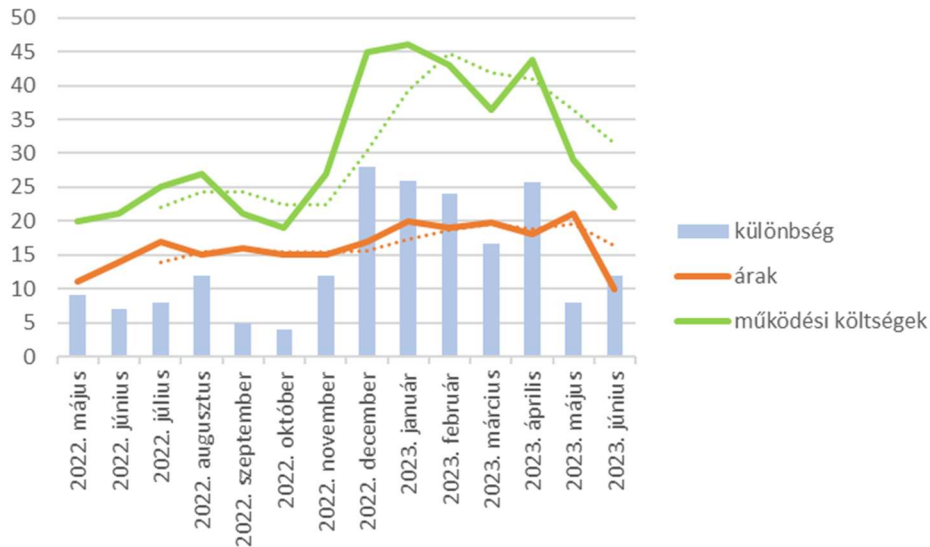

Forrás: GKI

A várt működési költségek indexe, mely a felmérés időpontjához képest mutatja e kiadások alakulását a következő 3 hónapban, -12 ponton áll, mely a január-áprilisi összességében 30 pontos javulás után 3 pontos növekedést jelent májusban és további 2 pontos emelkedést júniusban. A mutatót az egyes alszektorokban közel hasonlóan ítélik meg a vállalkozások: a szálláshely szolgáltatásban -12 pont, a vendéglátásban -10 pont, míg az egyéb turisztikai szektorban -15 pont. Mindhárom szektorban javult az index májushoz képest. Az elmúlt hónapok folyamatai még így is azt mutatják, hogy a fűtési szezon végeztével enyhül a szolgáltatókra nehezedő költségnyomás, valamint lehetőséget látnak az energia-árak csökkenésére.

2023. júniusban a turisztikai cégek 54%-a szolgáltatási árainak növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan (májusban 69% volt ez az arány), 44%-uk nem változtatott az árakon, míg csökkenést 2% jelzett. Létszámkategória szerinti bontásban a 3 főnél kisebb cégek emeltek árat a legkisebb arányban (50%). A 6-15 fős cégeknél 51%, a 3-5 fős cégeknél 58%, a 15 főnél nagyobb cégeknél 56% emelt. Az áremelkedés átlagosan 10%-os volt (májusban 21%-ot mértünk). Vagyis a cégek továbbra sem tudták áraikban érvényesíteni a költségnövekedést.

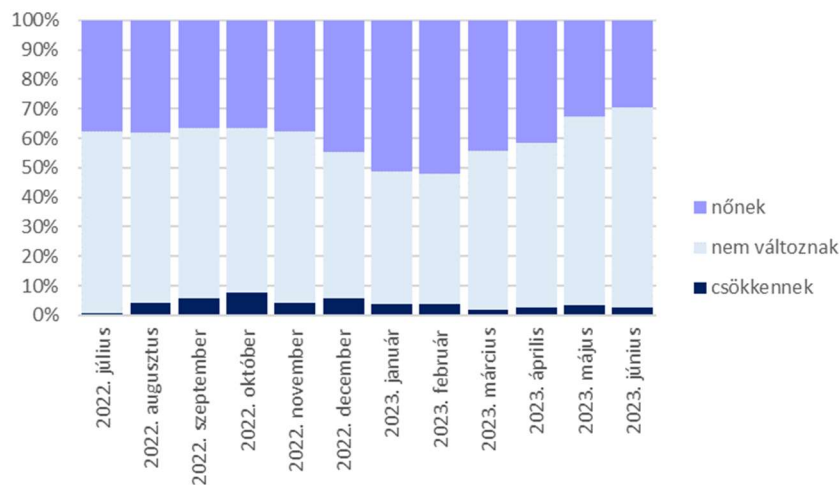
Árak és működési költségek változása az előző 3 hónapban - 2022. május - 2023. június (%)

Forrás: GKI

Júniusban a turisztikai cégek 23%-a jelezte, hogy a következő 3 hónapban várhatóan emelni fogja szolgáltatásának árát (májusban 18% volt ez az arány), 75%-uk nem változtat az árakon, míg csökkentést 3% jelzett. A szálláshely-szolgáltatásban 19% az emelést tervezők aránya (a többség már szezonkezdetkor meglépte), miközben a vendéglátásban 30%, az egyéb turisztikai szektorokban 19% tervez emelni. A turisztikai cégek 24%-a a közelmúltban is emelt árat és a közeljövőben is emelni fog (ez az arány májusban 15% volt).

Az árak következő 3 havi alakulásának mozgóátlaga – 2022. július - 2023. június (megoszlás, %, 3 hónap mozgóátlaga)

Forrás: GKI

Az árak következő 3 havi változásának arányait (3 havi mozgóátlag alapján) tekintve jól látszik, hogy a februári mélypont óta csökken az áremelést tervezők aránya, míg növekszik azoké, akik nem változtatnak áraikon.

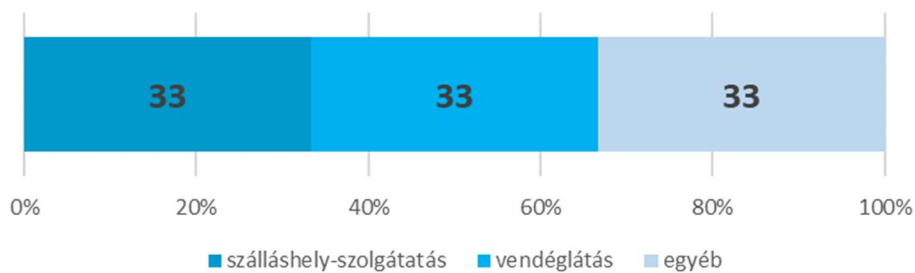
A következő három hónapban az előző év azonos időszakához képest a szállásadók 51%-a vár növekedést a vendégéjszakák számában (előző hónapban 35%), 36%-uk stagnálást, s 13%-uk vár visszaesést (előző hónapban 7%). A vendéglátásban működők közül 26% vár vendégforgalom növekedést (előző hónapban 34%), míg 28% stagnálást, 47%-uk pedig visszaesést vetít előre (előző hónapban 12%).

Az **üzleti tevékenység eredményének indexe** a jelenhez képest a következő három hónapra +13 ponton áll, mely **1 pontos javulást mutat áprilishoz képest** (öt hónap alatt ez 40 pontos javulást jelent). Májushoz képest a szálláshely-szolgáltatásban **1 ponttal +17 pontra csökkent, a vendéglátásban 15 ponttal +14 pontra nőtt, míg az egyéb turisztikai szektorban 20 ponttal +7 pontra csökkent az eredményességi index.**

A VÁLASZADÓK JELLEMZŐI

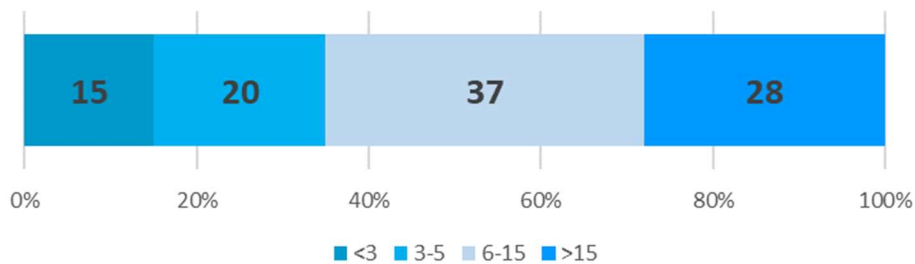
A 2023. májusi felmérésben - hasonlóan a korábbiakhoz - minden alszektor egyharmados arányt képviselt (mivel a válaszadói mintát az árbevétel arányok alapján alakítottuk ki). A válaszadói mintában 15%-ot képviselnek a 3 főnél kevesebbet foglalkoztató cégek, 20%-ot a 3-5 fős vállalkozások, 37%-kal vannak jelen a 6-15 fősök, míg 28%-os arányt képviselnek a 15 főnél nagyobb cégek.

A válaszadó minta megoszlása alágazatok szerint - 2023. június (%)

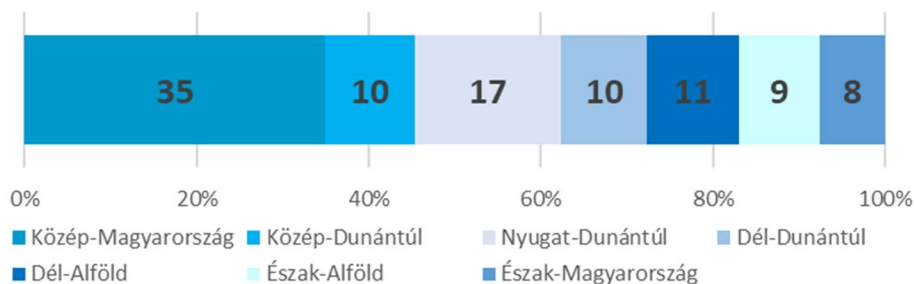
Forrás: GKI

A válaszadó minta megoszlása létszám kategóriák szerint - 2023. június (2022. évi foglalkoztatott létszám főben, %)

Forrás: GKI

A válaszadó minta megoszlása régiók szerint - 2023. június (%)

Forrás: GKI

TURIZMUS KONJUNKTÚRA INDEX

Módszer

A Turizmus Konjunktúra Index (TKI) egy kompozit mutató, mely öt különböző alindexének átlagaként kerül kiszámításra. A TKI index kalkulációjánál megfelelő súlyozás használatával figyelembe vesszük a válaszadó cégek méretét (foglalkoztatottak száma), valamint a turizmus és vendéglátás egyes ágazatainak súlyát. Utóbbit a nemzetgazdaságból képviselt részesedés (alszektor értékesítésének összesített nettó árbevétele) alapján állítjuk elő. Ennek értelmében a két legnagyobb alszektor közül a szálláshely szolgáltatás 29%-os, a vendéglátás pedig 43%-os súllyal szerepel a kalkulációban, míg a többi kisebb alszektor összesített súlya 28%.

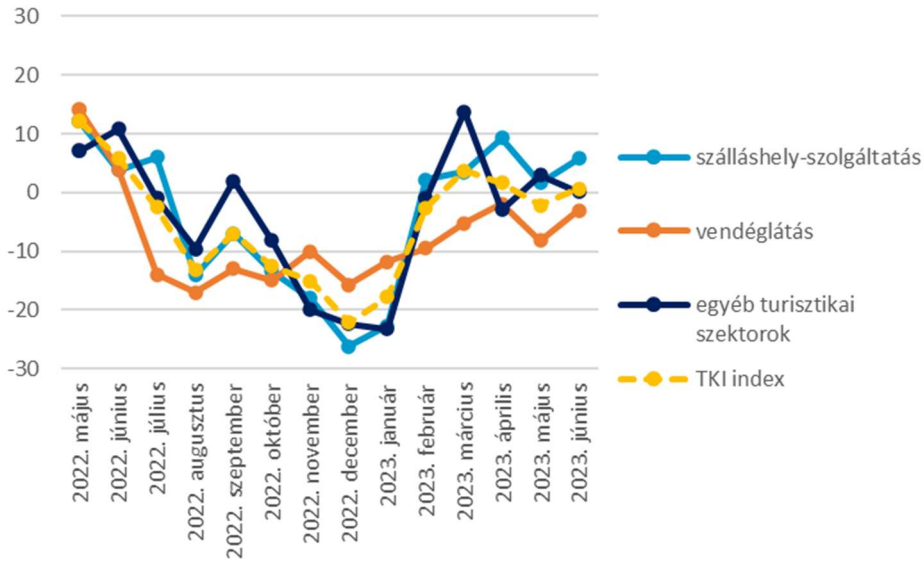
Mind a TKI indexet, mind pedig alindexeit az Európai Unió konjunktúra módszertanához igazodva -100 és +100 közötti skálán értelmezzük (a felmérés kérdőíveiben szereplő, szimmetrikus 1-től 5-ig terjedő skálát transzponáljuk a -100 és +100 közötti skálára). Utóbbi módszertan elősegíti a negatív és a pozitív egyenlegek/válaszok jobb elkülönülését, jobban érzékelteti a havi szintű elmozdulásokat, valamint kiszűri a neutrális válaszokat. Az indexek mellett a többi konjunkturális kérdés elemzésénél is ezt a módszertant használtuk.

A TKI index megalkotásához **öt alindexet használunk, mindegyiknek 20-20% súlyt biztosítva**. Az alindexek a szokásos konjunktúra felmérések alindexeihez hasonlóan mérik egyrészt az **ágazat foglalkoztatási helyzetét** a közelmúltra és a közeljövőre nézve, az ágazat közelmúltbeli és közeljövőbeli **teljesítményét**, valamint a **működési költségek alakulását**. Mivel utóbbit inverz módon értelmezzük (hiszen itt a negatív válasz mutatja a kedvező irányt), ezért értékét az index megalkotásánál -1-gyel szorozzuk.

Az index és összetevőinek alakulása

A TKI index 2023. júniusban +1 ponton állt (-100 és +100 közötti skálán értelmezve), mely azt jelenti, hogy az ágazat szereplői helyzetüket stagnálás közelinek érzékelik. Kéthavi csökkenés után nőtt az index értéke, de így is 5 ponttal alatta marad az egy évvel ezelőtti értékének. A szálláshely-szolgáltatásban és a vendéglátásban emelkedett az index, míg az egyéb turisztikai szektorban kis mértékben csökkent.

A TKI index alszektorok szerint - 2022. május - 2023. június (pont)

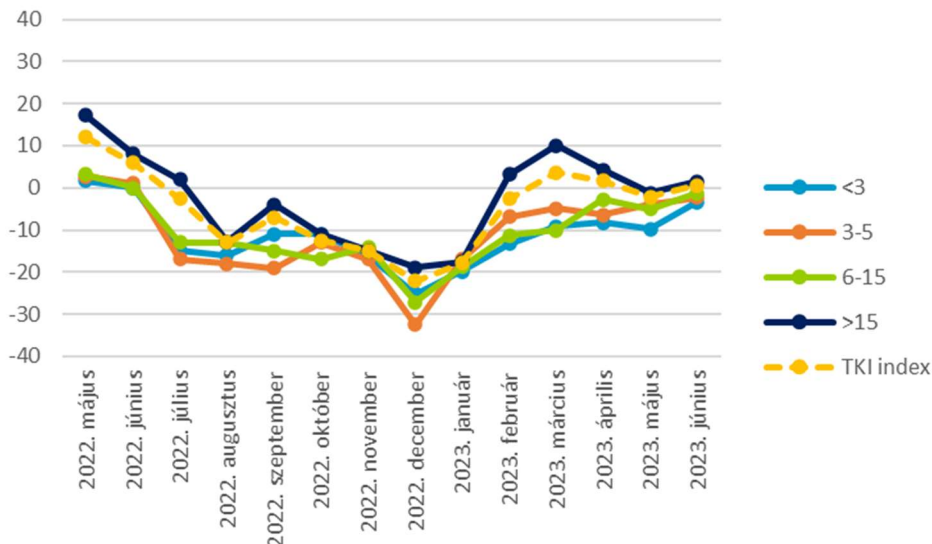

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

Létszámkategóriák szerinti bontás alapján a **konjunktúraindex értéke mindegyik méretkategóriában nőtt**, legnagyobb mértékben a 3 főnél kevesebbet foglalkoztató cégeknél.

A TKI index létszámkategóriák szerint - 2022. május - 2023. június (pont)

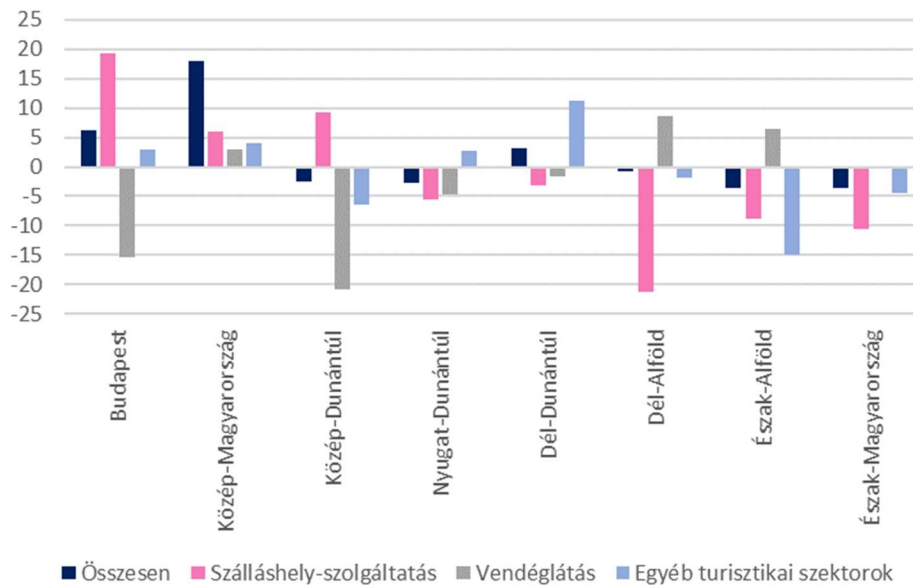

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

Régiók szerinti bontásban jelentős különbségek mutatkoznak: **Közép-Magyarország vállalkozásai jeleztek pozitív konjunktúrát** (TKI: +18), míg a többi régiót stagnálásközeli vagy romló állapot (-4 és +3 közötti index) jellemzi.

A TKI index régiók szerint - 2023. június (pont)

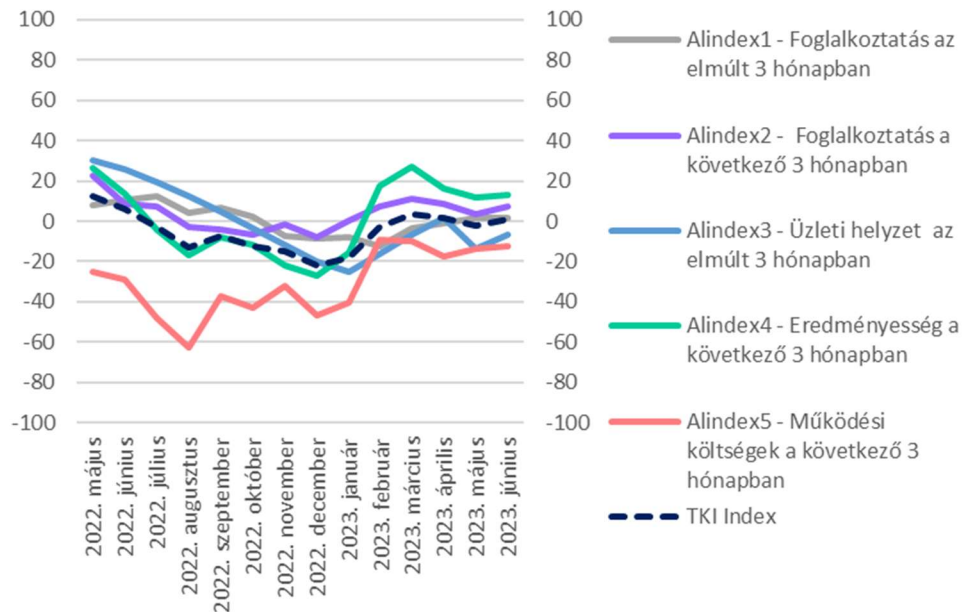
Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A TKI index egyes összetevő alindexei -100 és +100 közötti skálán mérve az alábbiak szerint alakultak:

- Index1: A foglalkoztatott létszám alakulása az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest +2 ponton áll, mely azt mutatja, hogy **alig nőtt a kereslet⁴ a turisztikai ágazatban igényelt munkaerő iránt. Az elmúlt hónaphoz képest nem változott az index értéke.** Az egyes alszektorok azonban vegyes képest mutatnak e tekintetben: a mutató a szálláshely-szolgáltatásban a legalacsonyabb (-1 pont), míg az egyéb turisztikai alszektorban a legmagasabb (+7).

⁴ Itt azért hasonlítunk az előző évhez, mert a szektorban jelentős a szezonális, melyet célszerű kiszűrni.

A TKI index és alindexei - 2022. május - 2023. június (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlott/romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javult/javul)

- Index2: A következő három hónapra vonatkozóan +7 pontot mértünk, mely azt jelenti, hogy a cégek bővíteni fogják a munkaerőállományukat. A júniusi indexérték a szálláshely-szolgáltatásban +18 pont (10 ponttal nőtt májushoz képest), a vendéglátásban +4 pont (4 ponttal nőtt), az egyéb turisztikai alszektorban pedig 3 ponttal -1 pontra csökkent.
- Index3: A vállalkozások átlagos üzleti helyzete az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest kissé romló, -7 ponton állt 2023. júniusban. Kedvező azonban, hogy májushoz képest 7 ponttal nőtt a mutató értéke. A mutató továbbra is a legalacsonyabb, -24 pont a vendéglátásban, +8 pont a szálláshely szolgáltatásban, míg az egyéb turisztikai szektorban +3 pont. Létszám kategóriák szerint a cégek üzleti helyzete minden cégcsoportnál javult.
- Index4: Az üzleti tevékenység eredményének indexe a jelenhez képest a következő három hónapra +13 ponton áll, mely 1 pontos javulást mutat áprilishoz képest (öt hónap alatt ez 40 pontos javulást jelent). Májushoz képest a szálláshely-szolgáltatásban 1 ponttal +17 pontra csökkent, a vendéglátásban 15 ponttal +14 pontra nőtt, míg az egyéb turisztikai szektorban 20 ponttal +7 pontra csökkent az eredményességi index.

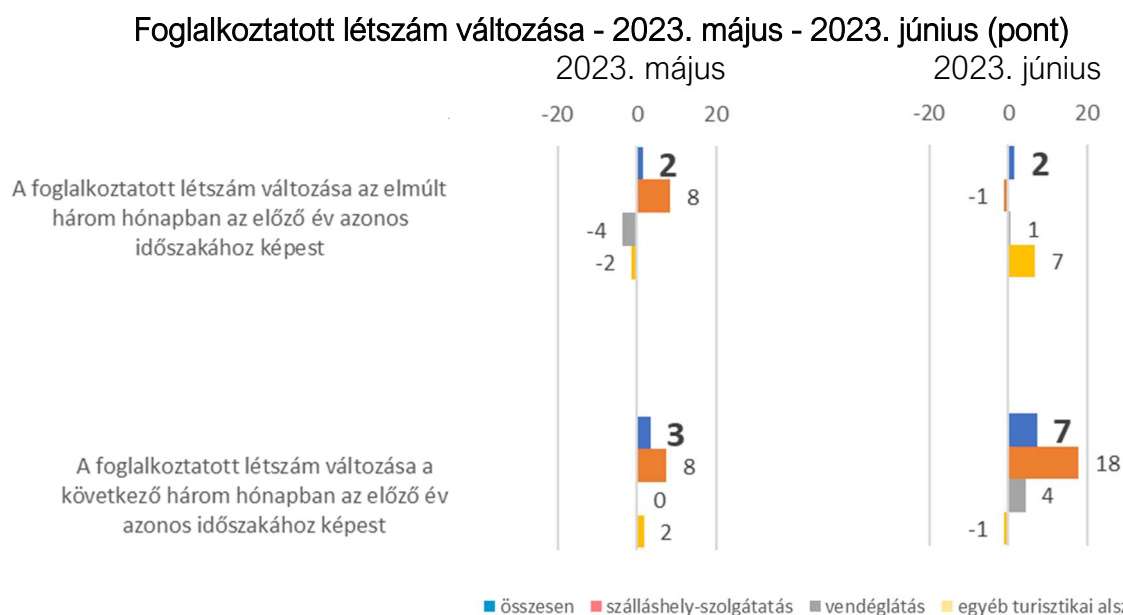
- Index5: **A működési költségek indexe**, mely a felmérés időpontjához képest mutatja e kiadások alakulását **a következő 3 hónapban**, -12 ponton áll, mely a január-áprilisi összességében 30 pontos javulás után 3 pontos növekedést jelent májusban és **további 2 pontos emelkedést júniusban**. A mutatót az egyes alszektorokban közel hasonlóan ítélik meg a vállalkozások: a szálláshely szolgáltatásban -12 pont, a vendéglátásban -10 pont, míg az egyéb turisztikai szektorban -15 pont. Mindhárom szektorban javult az index májushoz képest. **Az elmúlt hónapok folyamatai még így is azt mutatják, hogy a fűtési szezon végeztével enyhül a szolgáltatókra nehezedő költségnyomás, valamint lehetőséget látnak az energia-árak csökkenésére.**

A FELMÉRÉS TOVÁBBI EREDMÉNYEI

Foglalkoztatás

A felmérésben résztvevő vállalatok **átlagosan 17 főt foglalkoztattak 2022-ben**, a vendéglátásban 17 főt, az egyéb turisztikai szektorban működő cégeknél 15 főt, míg a szálláshely-szolgáltatásban 19 főt. A foglalkoztatott létszámból átlagosan 12%-ot tesznek ki a gyakornokok vagy külsősök.

A **foglalkoztatott létszám alakulása az elmúlt három hónapban** az előző év azonos időszakához képest **+2 ponton** áll, mely azt mutatja, hogy **alig nőtt a kereslet⁵ a turisztikai ágazatban igényelt munkaerő iránt**. Az elmúlt hónaphoz képest **nem változott az index értéke**. Az egyes alszektorok azonban vegyes képet mutatnak e tekintetben: a mutató a szálláshely-szolgáltatásban a legalacsonyabb (-1 pont), míg az egyéb turisztikai alszektorban a legmagasabb (+7).

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen csökkent/csökken, +100 pedig azt, hogy jelentősen nőtt/nő)

A következő három hónapra vonatkozóan **+7 pontot** mértünk, mely azt jelenti, hogy a cégek **bővíteni fogják a munkaerőállományukat**. A júniusi indexérték a szálláshely-

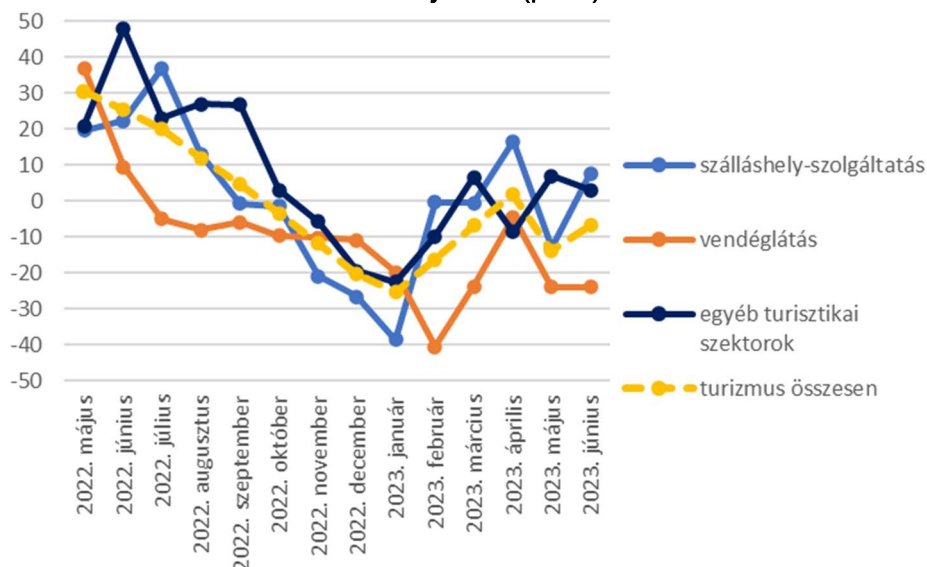
⁵ Itt azért hasonlítunk az előző évhez, mert a szektorban jelentős a szezonális, melyet célszerű kiszűrni.

szolgáltatásban +18 pont (10 ponttal nőtt májushoz képest), a vendéglátásban +4 pont (4 ponttal nőtt), az egyéb turisztikai alszektorban pedig 3 ponttal -1 pontra csökkent.

Üzleti helyzet, teljesítmény

A vállalkozások átlagos üzleti helyzete az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest kissé romló, -7 ponton állt 2023. júniusban. **Kedvező azonban, hogy májushoz képest 7 ponttal nőtt a mutató értéke.** A mutató továbbra is a legalacsonyabb, -24 pont a vendéglátásban, +8 pont a szálláshely szolgáltatásban, míg az egyéb turisztikai szektorban +3 pont. Létszám kategóriák szerint a **cégek üzleti helyzete minden cégcsoportnál javult.**

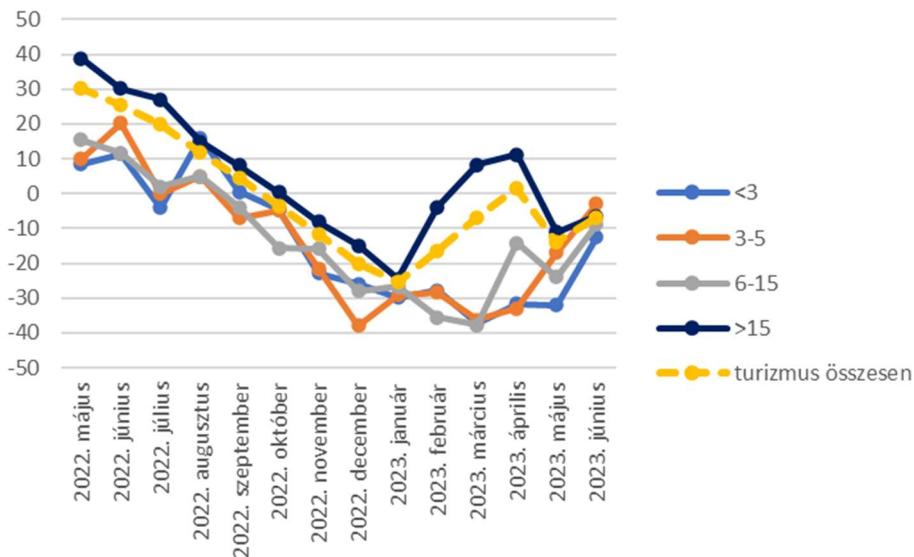
Az üzleti helyzet alakulása az elmúlt három hónapban alszektorok szerint - 2022. május - 2023. június (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlott, +100 pedig azt, hogy jelentősen javult)

Az üzleti helyzet alakulása az elmúlt három hónapban létszám kategória szerint - 2022. május - 2023. június (pont)

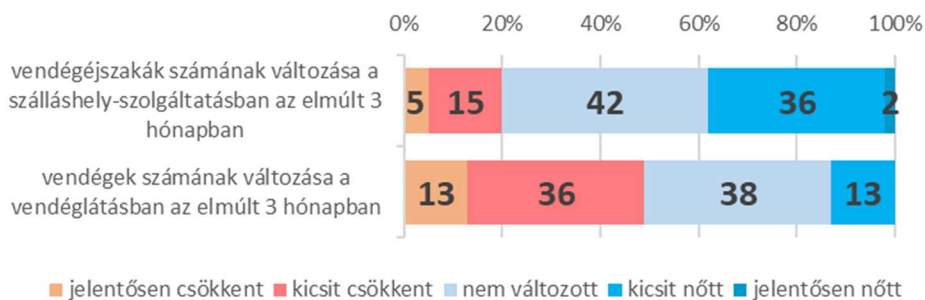

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlott, +100 pedig azt, hogy jelentősen javult)

A **szálláshely-szolgáltatásban a vendégéjszakák száma** az elmúlt három hónapban az előző év azonos időszakához képest **nőtt**. A szállásadók 38%-a növekedést jelzett (2% jelentős mértékűt), míg 20%-uk számolt be visszaesésről (5% jelentős mértékűről). A **vendéglátásban működők teljesítménye** rosszabb volt, **13%-uk számolt be vendégforgalom növekedésről** (jelentős mértékűről senki), 38% stagnálást jelzett, míg **49% számolt be visszaesésről** (13% jelentős mértékűről). Ez utóbbi annak fényében még rosszabb helyzetet mutat, hogy időközben 4 ezer vendéglátó hely megszűnt, így azok forgalmának egy része megjelent a még működő cégeknél.

Álágazati teljesítmény változása az elmúlt 3 hónapban az előző év azonos időszakához képest - 2023. június (megoszlás, %)

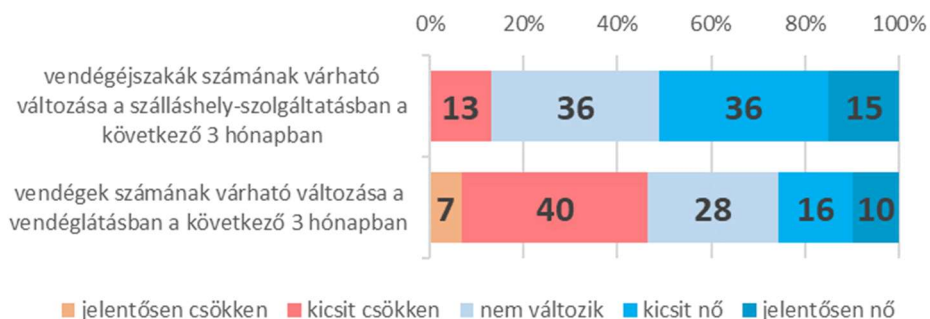

Forrás: GKI

A turizmus **teljesítmény várakozások indexe** (a szálláshely-szolgáltatásban vendégéjszakák számát, a vendéglátásban a vendégek számát, az egyéb turisztikai szektorban tevékenységtől függően a vendégek/ügyfelek/foglalások számát méri) 11 pontos csökkenéssel **+5 pontra csökkent 2023. júniusban** (december óta még így is 27 ponttal javult). Ez magasabb, mint a GKI EU számára készülő konjunktúrakutatásában mért szolgáltatási szektor indexé (-10 pont), illetve jelentősen meghaladja a nemzetgazdasági átlagot (-22 pont). Ennélfogva úgy tűnik, hogy a **turisztikai szektor teljesítménye továbbra is enyhén javuló lesz**.

A fenti indexértékek a válaszarányokban is megmutatkoznak. **A következő három hónapban az előző év azonos időszakához képest a szállásadók 51%-a vár növekedést a vendégéjszakák számában** (előző hónapban 35%), 36%-uk stagnálást, s 13%-uk vár visszaesést (előző hónapban 7%). **A vendéglátásban működők közül 26% vár vendégforgalom növekedést** (előző hónapban 34%), míg 28% stagnálást, **47%-uk pedig visszaesést vetít előre** (előző hónapban 12%). Vagyis a cégek közötti különbségek felerősödtek.

Alágazati teljesítmény várható változása a következő 3 hónapban az előző év azonos időszakához képest - 2023. június (megoszlás, %)

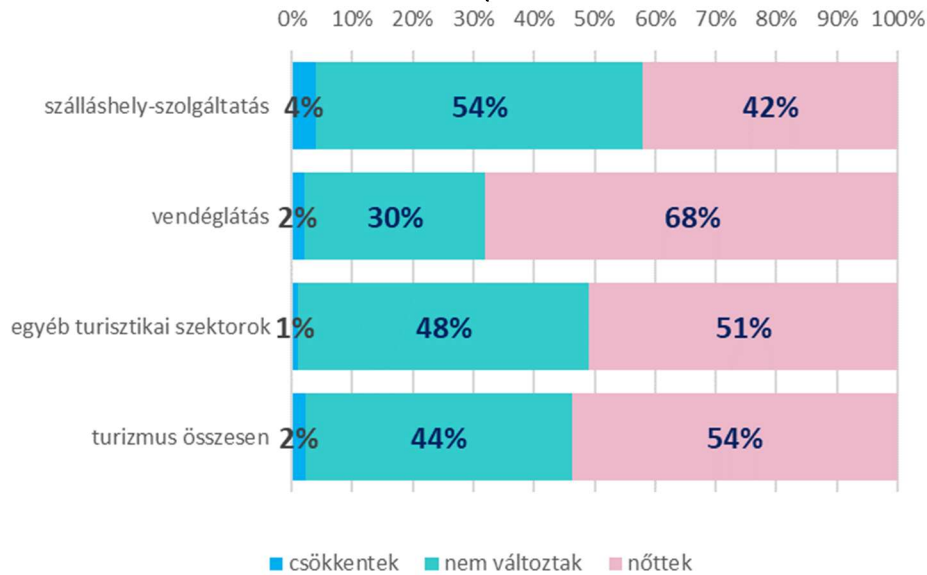

Forrás: GKI

Árak, költségek

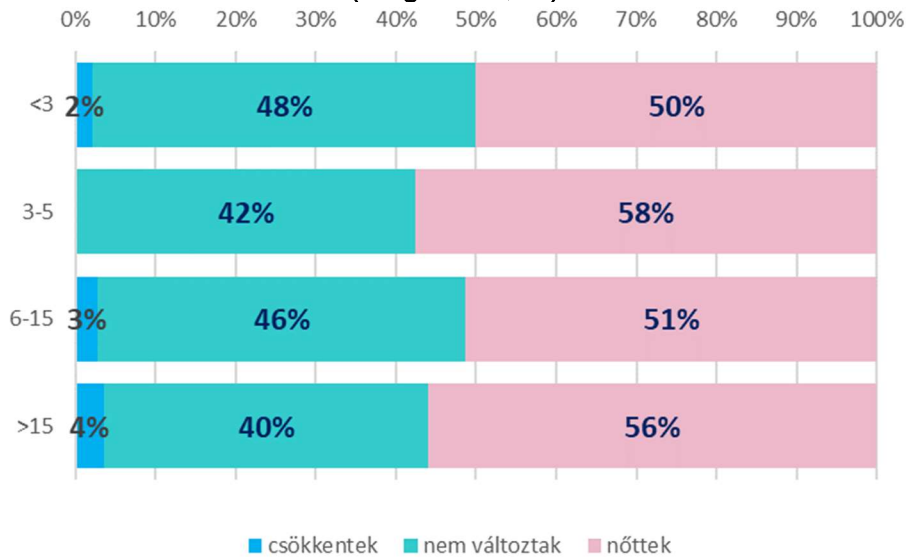
2023. júniusban a turisztikai cégek 54%-a szolgáltatási árainak növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan (májusban 69% volt ez az arány), 44%-uk nem változtatott az árakon, míg csökkenést 2% jelzett. Létszámkategória szerinti bontásban a 3 főnél kisebb cégek emeltek árat a legkisebb arányban (50%). A 6-15 fős cégeknél 51%, a 3-5 fős cégeknél 58%, a 15 főnél nagyobb cégeknél 56% emelt.

Az árak alakulása az elmúlt 3 hónapban alszektorok szerint - 2023. június (megoszlás, %)

Forrás: GKI

Az árak alakulása az elmúlt 3 hónapban létszámkategória szerint - 2023. június (megoszlás, %)

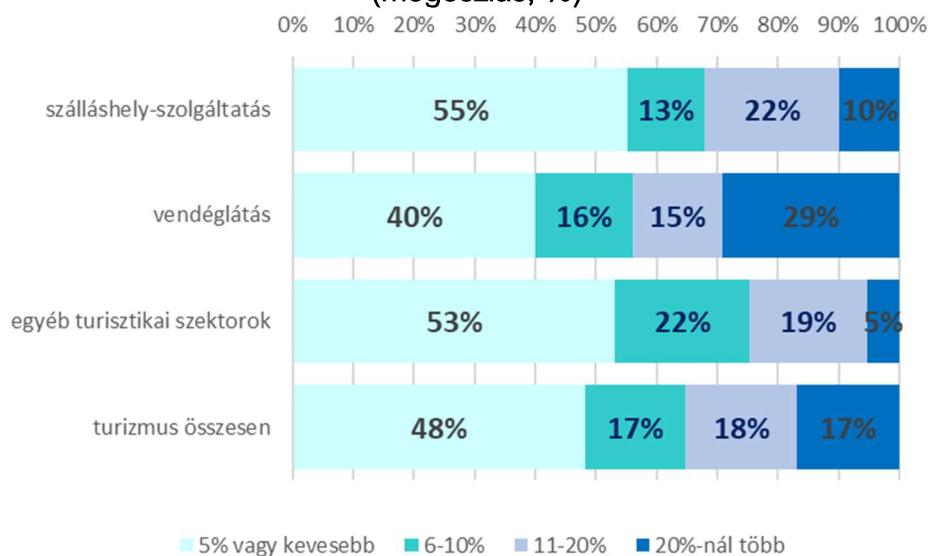
Forrás: GKI

Az áremelkedés átlagosan 10%-os volt (májusban 21%-ot mértünk). Vagyis a cégek továbbra sem tudták áraikban érvényesíteni a költségnövekedést.

Az áremelést végrehajtó turisztikai cégek 48%-a 5%-kal vagy ennél kisebb mértékben növelte árait (a legtöbb cég e kategóriába esik), 17%-a 6-10% között, 18%-a 11-20%

között, míg a fennmaradó 17%-a ennél is többel emelt. A szálláshely-szolgáltatásban a szállásadók 55%-a 6% alatti, 13%-a 6-10% közötti emelést valósított meg, míg 32%-uk ennél többet. A vendéglátásban a cégek 40%-a 6%-nál kisebb, míg 60%-a ennél nagyobb mértékben emelt. Az egyéb turisztikai szektorban működők 53%-a maximum 5%-ot emelt, míg 24%-a 10%-nál nagyobb ütemben emelte árait.

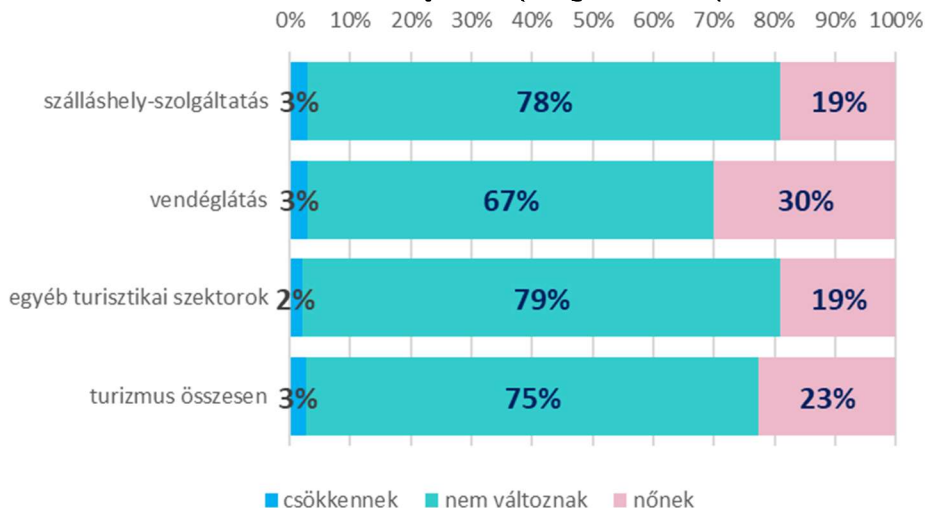
Az áremelés mértéke az elmúlt 3 hónapban alszektorok szerint - 2023. június (megoszlás, %)

Forrás: GKI

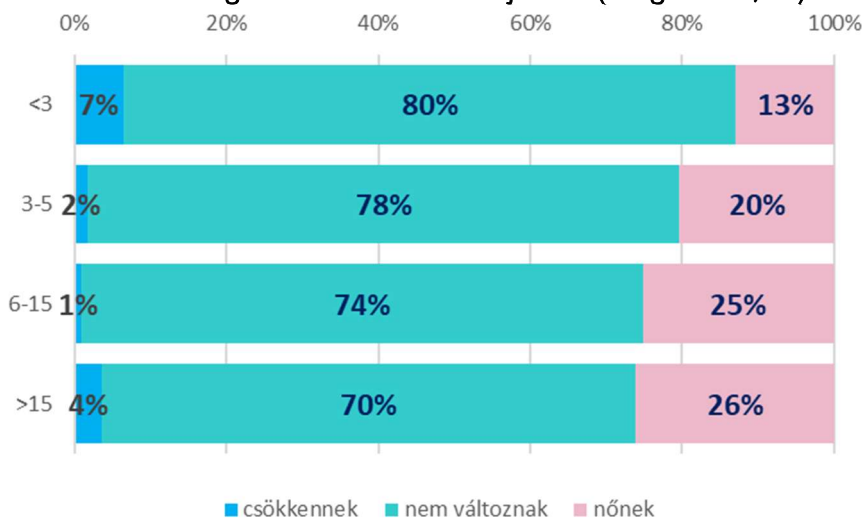
Júniusban a turisztikai cégek 23%-a jelezte, hogy a következő 3 hónapban várhatóan emelni fogja szolgáltatásának árát (májusban 18% volt ez az arány), 75%-uk nem változtat az árakon, míg csökkentést 3% jelzett. A szálláshely-szolgáltatásban 19% az emelést tervezők aránya (a többség már szezonkezdetkor meglépte), miközben a vendéglátásban 30%, az egyéb turisztikai szektorokban 19% tervez emelni. **A turisztikai cégek 24%-a a közelmúltban is emelt árat és a közeljövőben is emelni fog (ez az arány májusban 15% volt).**

Az árak várható alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest alszektorok szerint - 2023. június (megoszlás, %)

Forrás: GKI

Az árak várható alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest létszám kategória szerint - 2023. június (megoszlás, %)

Forrás: GKI

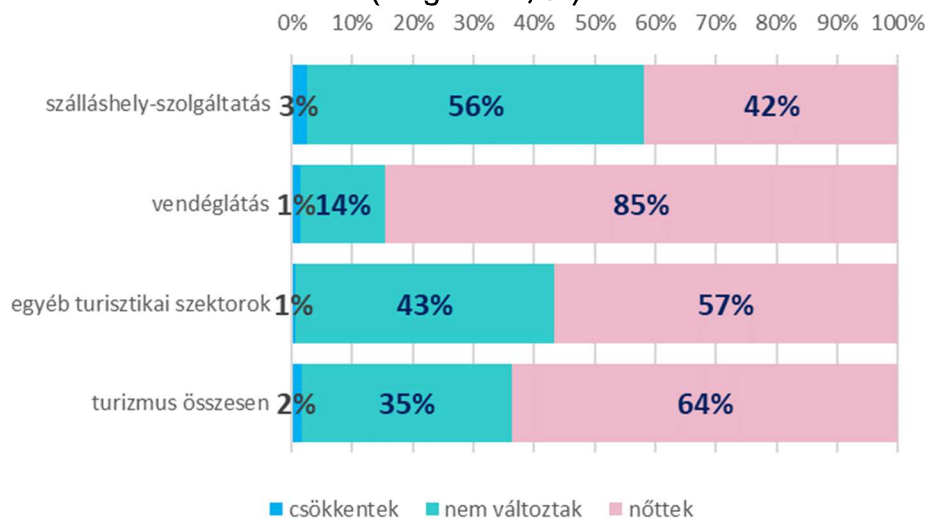
Az árak múltbeli és jövőbeli alakulása - 2023. június (megoszlás, teljes tábla=100%)

		elmúlt 3 hónapban az előző év azonos időszakához képest		
		csökkent	nem változott	nőtt
a következő 3 hónapban várhatóan a jelenlegihez képest	csökken	1%	0%	1%
	nem változik	1%	26%	38%
	nő	1%	8%	24%

Forrás: GKI

A turisztikai cégek 64%-a a működési költségek⁶ növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan, 35% esetében nem változtak e költségek, s 2% jelzett csökkenést. A vendéglátásban működő cégek 85%-a számolt be működési költségeinek növekedéséről, míg az egyéb turisztikai szektorokban működők 57%-a, a szálláshelyszolgáltatásban működőknek pedig a 42%-a.

A működési költségek alakulása az elmúlt 3 hónapban alszektorok szerint - 2023. június (megoszlás, %)

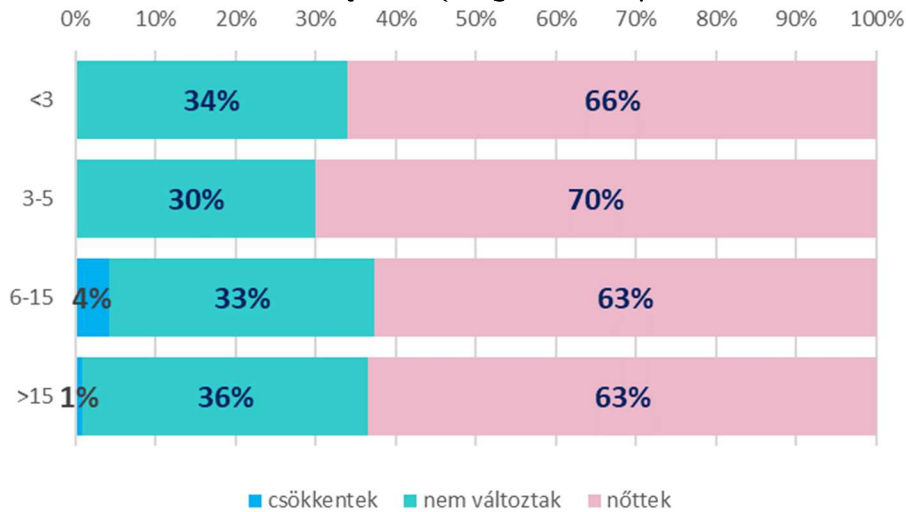

Forrás: GKI

Létszám kategóriák szerint a 15 főnél többet foglalkoztató cégek 63%-a számolt be működési költségeinek növekedéséről, a 6-15 főseknek is 63%-a, a 3-5 fősek 70%-a, míg a náluk kisebbeknek 66%-a.

⁶ Működési költségek: pl. energiaköltség, bérköltség, anyagköltség, karbantartási költség stb.

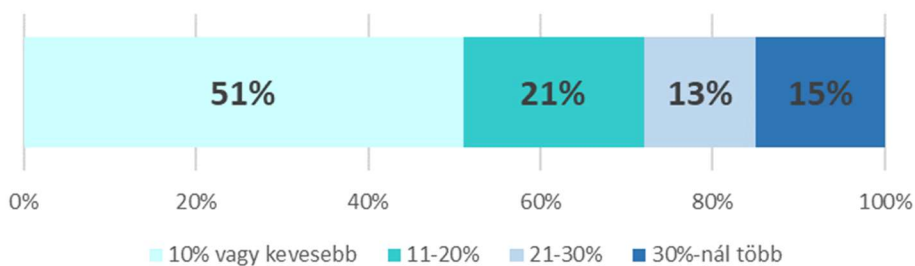
A működési költségek alakulása az elmúlt 3 hónapban létszám kategóriák szerint - 2023. június (megoszlás, %)

Forrás: GKI

A működési költségek az elmúlt 3 hónapban átlagosan 22%-kal nőttek a szektorban (mely jóval alacsonyabb a májusban mért 29%-nál). A turisztikai cégek 51%-a 10%-os vagy ennél kisebb költségnövekedést érzékelt, 21%-a 11-20% közöttit, 13%-a 21-30% közöttit, míg a fennmaradó 15% ennél is többet.

A működési költségek növekedésének mértéke az elmúlt 3 hónapban - 2023. június (megoszlás, %)

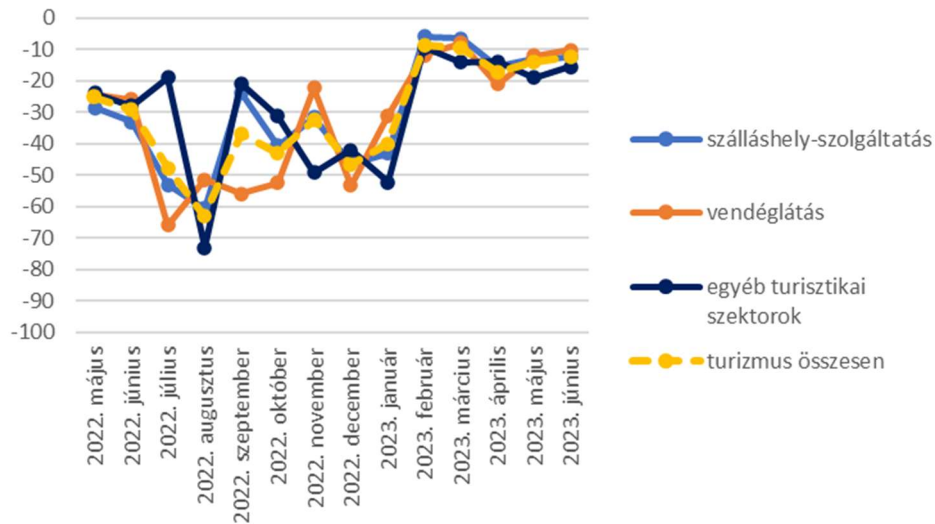

Forrás: GKI

A várt működési költségek indexe, mely a felmérés időpontjához képest mutatja e kiadások alakulását a következő 3 hónapban, -12 ponton áll, mely a január-áprilisi összességében 30 pontos javulás után 3 pontos növekedést jelent májusban és további 2 pontos emelkedést júniusban. A mutatót az egyes alszektorokban közel hasonlóan ítélik meg a vállalkozások: a szálláshely szolgáltatásban -12 pont, a vendéglátásban -10 pont, míg az egyéb turisztikai szektorban -15 pont. Mindhárom szektorban javult az index májushoz képest. Az elmúlt hónapok folyamatai még így is azt mutatják, hogy a fűtési

szézon végeztével enyhül a szolgáltatókra nehezedő költségnyomás, valamint lehetőséget látnak az energia-árak csökkenésére.

A működési költségek alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest alszektorok szerint - 2022. május - 2023. június (pont)

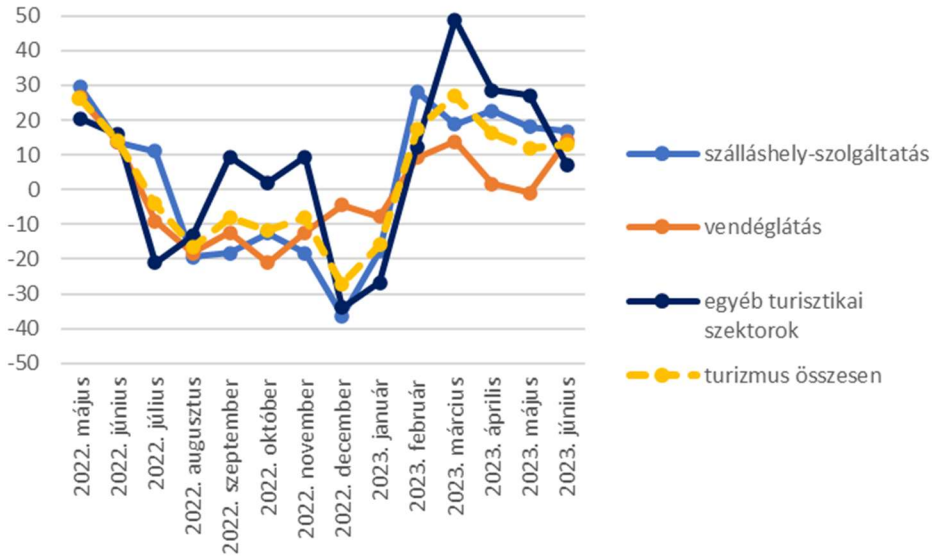
Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen nő, +100 pedig azt, hogy jelentősen csökken)

Eredményesség

Az **üzleti tevékenység eredményének indexe** a jelenhez képest a következő három hónapra +13 ponton áll, mely 1 pontos javulást mutat áprilishoz képest (öt hónap alatt ez 40 pontos javulást jelent). Májushoz képest a szálláshely-szolgáltatásban 1 ponttal +17 pontra csökkent, a vendéglátásban 15 ponttal +14 pontra nőtt, míg az egyéb turisztikai szektorban 20 ponttal +7 pontra csökkent az eredményességi index. Júniusban a 3-5 fős cégeknél romlott a várt eredményesség, míg a többi kategóriában kissé javult.

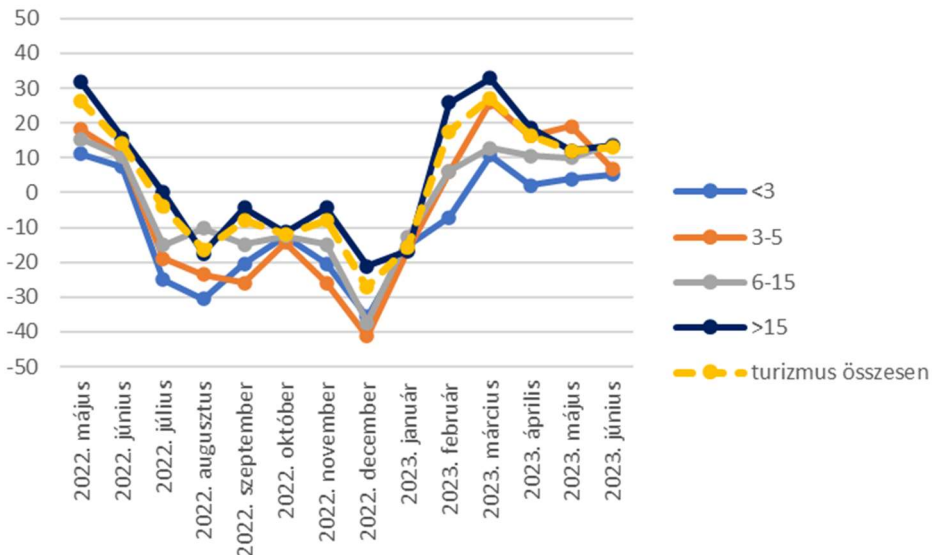
Az üzleti tevékenység eredményének alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest alszektorok szerint - 2022. május - 2023. június (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen csökken, +100 pedig azt, hogy jelentősen nő)

Az üzleti tevékenység eredményének alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest létszámkategória szerint - 2022. május - 2023. június (pont)

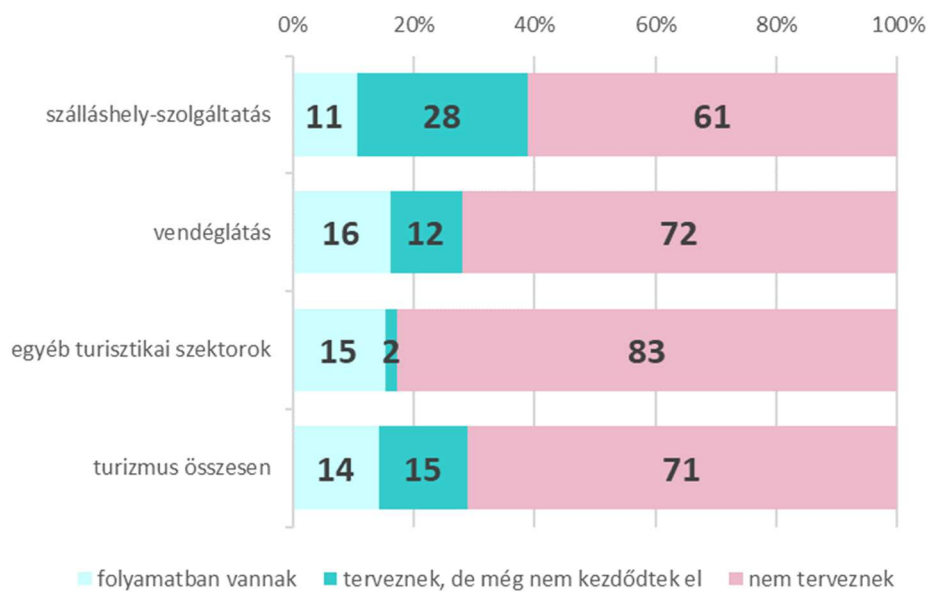
Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen csökken, +100 pedig azt, hogy jelentősen nő)

Fejlesztések

A turisztikai cégek 29%-a gondolkodik a következő 1 évben fejlesztésben, mely alacsonyabb arány, mint az 1 hónappal ezelőtt mért 35%. A cégek 71%-a nem tervez fejlesztést a következő egy évben. A szálláshely-szolgáltatásban érdekeltek 39%-a, a vendéglátásban működők 28%-a, míg az egyéb turisztikai szektorok cégeinek 17%-a fejleszt már most vagy a következő egy évben.

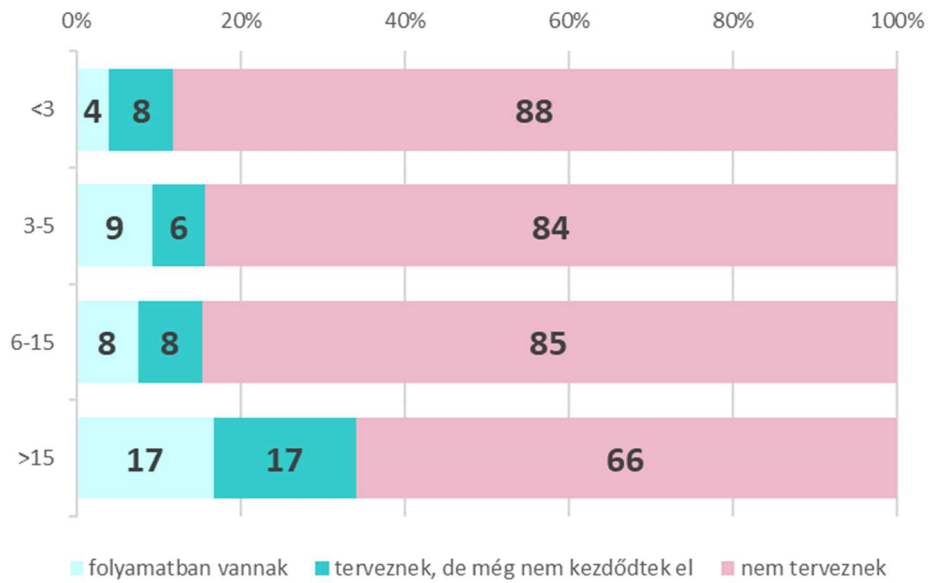
Fejlesztési tervek a következő 12 hónapban - 2023. június (megoszlás)

Forrás: GKI

Létszám kategóriák szerinti bontást vizsgálva a 15 fő felettiak 34%-a fejleszt a következő 12 hónapban, utóbbiak fele el is kezdte az ezzel járó beruházást. A 6-15 fősök esetében 16% tervez fejlesztést, a 3-5 fős cégeknek 17%-a, míg az ennél kisebbeknek 12%-a. Ez minden méretkategóriában csökkenést jelent.

Fejlesztési tervek a következő 12 hónapban - 2023. június (megoszlás)

Forrás: GKI